

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 4406/2020
20.05.2021. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина, Марине Милановић, Бранислава Босиљковића и Бранке Дражић, чланова већа, у ванпарничном предмету предлагача „Шпедкомерц“ д.о.о. Нови Сад, чији је пуномоћник Драган Радуловић, адвокат из ..., АА и ББ, обоје из ..., чији је заједнички пуномоћник Нада Јелчић, адвокат из ..., против противника предлагача Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво, Београд, Одељење Нови Сад, ради одређивања накнаде за експроприсану непокретност, одлучујући о ревизији противника предлагача изјављеној против решења Вишег суда у Сремској Митровици Гж 1173/2019 од 05.02.2020. године, у седници одржаној 20.05.2021. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија противника предлагача, изјављена против решења Вишег суда у Сремској Митровици Гж 1173/2019 од 05.02.2020. године у односу на предлагача „Шпедкомерц“ д.о.о. Нови Сад.

НЕ ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији противника предлагача изјављеној против решења Вишег суда у Сремској Митровици Гж 1173/2019 од 05.02.2020. године у односу на предлагаче АА и ББ, као изузетно дозвољеној.

ОДБАЦУЈЕ СЕ, као недозвољена ревизија противника предлагача изјављена против решења Вишег суда у Сремској Митровици Гж 1173/2019 од 05.02.2020. године, у односу на предлагаче АА и ББ.

Образложење

Решењем Основног суда у Шиду Р1 11/2017 од 03.06.2019. године, првим ставом изреке, обавезана је Република Србија као корисник експропријације и административног преноса, да предлагачима као ранијим сопственицима исплати на име накнаде за некретнине која се састоји од пословног објекта изграђеног на кат. парцели број .../... – грађевинско изграђено земљиште, површине 61 м2, уписане у ЗКУЛ .. КО ..., експроприсаним решењем Одељења за урбанизам, комунално-стамбене и имовинско-правне послове Општине Шид број ...-.../.../... од 18.05.2005. године, ради изградње граничног прелаза ..., којим решењем је извршен административни пренос на кат. парцели број .../... у корист државне својине Републике Србије и то предлагача „Шпедкомерц“ д.о.о. Нови Сад за некретнине које се састоје од пословног објекта, саграђеног на кат. парцели број .../..., површине 26,83 м2, уписаног у ЗКУЛ број .../...

КО ..., која је власништво предлагача, новчани износ од 6.175.000,00 динара, а предлагачима АА и ББ, на име њиховог сувласничког дела од по $\frac{1}{2}$ на име накнаде за пословни објекат – шпедицију, укупне површине 28,58 м², уписане у ЗКУЛ .../... КО ..., исплати новчани износ од 6.577.000,00 динара сваком по 3.288.500,00 динара, са припадајућом законском затезном каматом од пресуђења па до коначне исплате, као и да предлагачима исплати на име накнаде трошкова парничног поступка и то предлагачу „Шпедкомерц“ износ од 285.000,00 динара, а предлагачима АА и ББ износе од по 560.580,00 динара, са законском затезном каматом почев од 03.06.2019. године као дана доношења решења па до коначне исплате. Другим ставом изреке, са вишком тужбеног захтева за исплату накнаде експроприсане непокретности изнад досуђеног износа, предлагач „Шпедкомерц“ д.о.о. Нови Сад са износом од 1.149.590,00 динара, све са законском затезном каматом почев од дана пресуђења, па до извршности је одбијен.

Решењем Вишег суда у Сремској Митровици Гж 1173/2019 од 05.02.2020. године, првим ставом изреке, жалба предлагач „Шпедкомерц“ одбијена је као неоснована, а жалба противника предлагача је делимично одбијена као неоснована, а делимично усвојена и првостепено решење потврђено у делу одлуке о главном захтеву (део става првог и став други изреке), преиначена у делу одлуке о трошковима поступка (део става првог изреке), тако што је обавезан противник предлагача да предлагачу „Шпедкомерц“ на досуђене износе трошкова исплати законску затезну камату од дана извршности одлуке па до исплате, док је захтев предлагача за исплату законске затезне камате на досуђени износ трошкова поступка за период од 03.06.2019. године па до извршности одбијен као неоснован, док је укинута у делу одлуке о трошковима поступка (део става првог изреке) у делу којим је обавезан противник предлагача да предлагачима другог и трећег реда на име трошкова поступка исплати износ од 560.580,00 динара са законском затезном каматом од 03.06.2019. године као дана доношења решења, па до коначне исплате. Другим ставом изреке, одбијени су захтеви предлагача „Шпедкомерц“ и противника предлагача за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажног другостепеног решења, противник предлагача је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијано решење у смислу члана 408. у вези члана 420. став 6. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 55/14), а у вези члана 30. став 2. Закона о ванпарничном поступку („Службени гласник СРС“, број 25/18, 48/88, Службени гласник РС“, број 46/95...106/15), Врховни касациони суд је нашао да ревизија у односу на предлагача „Шпедкомерц“ д.о.о. Нови Сад, није основана.

У поступку доношења побијаног решења није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, као ни битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП у поступку пред другостепеним судом које би биле од утицаја на правилност и законитост побијане одлуке. Указивање на битне повреде одрдаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, није било предмет оцене овог суда, јер се ради о повредама које се не могу сматрати ревизијским разлогом у смислу одредбе члана 407. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, решењем о експропријацији надлежног органа Општине Шид од 18.05.2005. године, експроприсане су у корист државне својине ради изградње граничног прелаза Батровци, некретнине ранијег сопственика предлагача „Шпедкомерц“, и то пословни простор површине 26,83 м², саграђен на кат. парцели број ... КО ..., грађевинско земљиште изграђено у површини од 61 м², као некретнине ранијих сопственика предлагача АА и ББ, сувласника у једнаким деловима пословног простора површине 25,58 м², саграђен на истој парцели, чији су корисници били ранији сопственици наведеног пословног простора у корист државне својине Републике Србије. Предметни пословни објекти предлагача су срушени пре правноснажности решења о експропријацији и на месту ранијих објеката саграђен је нови пословно-грађевински објекат. Покушај споразумног одређивања наканде за експроприсане непокретности није успео, па је предмет уступљен суду да накнаду одреди у ванпарничном поступку. Дана 19.08.2005. године извршен је увиђај на лицу места ради обезбеђења доказа и сачињен је Елаборат за обезбеђење доказа о вредности предметних непокретности судског вештака Милана Грчића, који садржи технички опис постојећег пословног објекта шпедиције и порушених пословних објеката. Према налазу и мишљењу Републичког завода за судска вештачења АД из Новог Сада, а који је рађен у три варијанте (тзв. трошковни метод, компаративни метод и приходни метод), нижестепени судови су утврдили накнаду како је то наведено у њиховим одлукама и то на бази варијанте тзв. трошковог метода вештачења, а пореска управа није вршила процену предметних некретнина. Суштина тог метода, а како то наводе вештаци је да се пође од елемената раније постојећег објекта, да се узму трошкови градње новог таквог објекта, те да се исти коригују стопом амортизације као и да се води рачуна о локацији, квалитету градње, пословности објекта, површини изграђености и томе слично.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су правилном применом материјалног права обавезали противника предлагача да предлагачу „Шпедкомерц“ д.о.о. Нови Сад исплати новчану накнаду у висини од 6.175.000,00 динара за изузете непокретности утврђену вештачењем, сходно члану 42., 43. и 71.а Закона о експропријацији, а у вези члана 132. и 137. Закона о ванпарничном поступку.

По оцени Врховног касационог суда, правилан је закључак нижестепених судова о висини досуђене накнаде за изузете непокретности предлагачу „Шпедкомерц“ д.о.о. Нови Сад, утврђене вештачењем.

Одредбом члана 41. став 2. Закона о експропријацији („Службени гласник РС“ бр. 53/95... 106/2016), прописано је да се висина накнаде у новцу за експроприсане непокретности одређује по тржишној цени према околностима у моменту закључења споразума о висини накнаде, а ако споразум није постигнут према околностима у моменту доношења првостепене одлуке о накнади.

Имајући у виду да у овом случају није дошло до споразумног одређивања накнаде за експроприсане непокретности, висина накнаде, прописана одредбама Закона о експропријацији, одређује се у судском поступку, сходно одредбама чланова 132.-140. Закона о ванпарничном поступку. Према члану 136. Закона о ванпарничном поступку, суд одређује рочиште и даје кориснику експропријације и ранијем сопственику могућност да се изјасне о облику, обиму и висини накнаде, као и о доказима вредности непокретности који се прибављају по службеној дужности. Суд

изводи и друге доказе које учесници предложе, ако нађе да су од значаја за одређивање накнаде. Код наведеног, не могу се прихватити тврдње противника предлагача у ревизији да је накнаду требало одредити прибављањем података о прометној вредности таквих објеката од Пореске управе. Осим тога, из списка предмета произилази да се првостепени суд обратио Пореској управи, Филијала Шид за процену непокретности али до закључења главне расправе, и поред ургенције за поступање, овај орган није поступио по налогу суда. С тога, по налажењу ревизијског суда произилази да су нижестепени судови правилно закључили да се накнада у конкретном случају мора утврдити на основу тржишне вредности објеката у складу са поменутом одредбом закона, а која ће се утврдити путем вештачења од стране вештака одговарајуће струке. Ревизијом се указује да вештаци нису могли да налаз сачине полазећи од новог објекта већ да су морали да утврђују вредност објекта који је био предмет експропријације у време пре извршене експропријације. Међутим, из налаза вештака Републичког завода за судска вештачења произилази да су вештаци управо и пошли од елабората за обезбеђење доказа о вредности непокретности који је израдио вештак Милан Грчић 2005. године у варијанти тзв. трошковне методе, односно да су имали у виду квалитет градње објекта, локацију, величину и друго што је потребно да би се дошло до тржишне вредности.

Полазећи од наведеног, и имајући у виду садржину поднеска противника предлагача од 16.04. 2018. године у којој се оспорава налаз и мишљење вештака, али се не предлаже евентуално ново вештачење, нити се нуде некакви докази којим би се вештачење аргументовано побило, произилази да се наводима из ревизије не доводи у сумњу правилност нижестепених одлука у погледу досуђене накнаде предлагачу у висини одређеној вештачењем.

Из наведених разлога, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке.

Одлучујући ревизији противника предлагача у односу на предлагаче АА и ББ, по оцени Врховног касационог суда, нису испуњени законски услови за одлучивање као изузетно дозвољеној, у смислу члана 404. став 1. Закона о парничном поступку.

Према одредби члана 404. став 1. ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11...87/18), ревизија је изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени Врховног касационог суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права (посебна ревизија). Сходно одредби члана 420. став 6. ЗПП одредба члана 404. став 1. ЗПП примењује се и против другостепеног решења.

На основу овлашћења из члана 404. став 1. ЗПП, Врховни касациони суд је оценио да у конкретном случају не постоји потреба за разматрањем правних питања од општег интереса и уједначавања судске праксе, као ни новог тумачења права, узимајући у обзир врсту спора и садржину тражене судске заштите. Образложење побијаног решења за одлуку о одређивању накнаде за експроприсану непокретност у складу су са постојећом судском праксом у тумачењу и примени материјалног права. Висина накнаде је одређена на начин и по прописима за утврђивање накнаде за експроприсане непокретности према тржишној вредности непокретности, сагласно

члану 42. Закона о експропријацији. Тржишна вредност непокретности је утврђена на начин који не одступа од правног схватања о одређивању висине накнаде за експроприсане непокретности, израженог у судским одлукама Врховног касационог суда и Уставног суда, по којима суд, приликом одређивања висине накнаде, није везан искључиво проценом пореске управе, на основу чега је у овом случају, изведен доказ вештачењем и висина накнаде одређена применом критеријума које је вештак узео у обзир приликом одређивања тржишне вредности експроприсане непокретности, па је одлучено као у ставу другом изреке.

Испитујући дозвољеност ревизије на основу члана 410. став 2. тачка 5. Закона о парничном поступку, Врховни касациони суд је утврдио да ревизија противника предлагача у односу на предлагаче АА и ББ, није дозвољена.

Према одредби члана 403. став 3. Закона о парничном поступку, ревизија није дозвољена у имовинскоправним споровима ако вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

Поступак одређивања накнаде за експроприсане непокретности започет је 24.10.2006. године. Предлагачи АА и ББ нису јединствени супарничари, у смислу члана 210. ЗПП, па се оцена дозвољености ревизије цени у односу на сваког од предлагача појединачно. Како вредност побијаног дела правноснажног решења у односу на сваког предлагача појединачно (3.288.500,00 динара), не прелази динарску противвредност 40.000 евра, по средњем курсу Народне банке Србије, на дан подношења предлога, Врховни касациони суд је нашао да ревизија у односу на ове предлагаче није дозвољена у смислу члана 403. става 3. ЗПП.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је на основу члана 413. у вези члана 420. ЗПП, одлучио као у ставу трећем изреке.

**Председник већа – судија
Слађана Накић Момировић, с.р.**

За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић